

СПРАВА «ЗАТ «АВІАКОМПАНІЯ «А.Т.І.» ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF AVIAKOMPANIYA A.T.I., ZAT v. UKRAINE)

(Заява №1006/07)

Стислий виклад рішення від 05 жовтня 2017 року

У березні 2003 року підприємство-заявник, яке здійснювало господарську діяльність щодо надання послуг у сфері авіаперевезень, подало до господарського суду м. Києва (далі — суд першої інстанції) позов про відшкодування Державним департаментом авіаційного транспорту збитків у вигляді упущеної вигоди внаслідок неправомірної заборони підприємству-заявнику здійснювати комерційні перевезення з 2001 року.

Рішенням суду першої інстанції позовні вимоги були задоволені частково, проте суд апеляційної інстанції скасував це рішення. У результаті розгляду справи Вищим господарським судом України (далі — суд касаційної інстанції) постанову апеляційного суду було скасовано, а рішення суду першої інстанції залишено без змін.

У червні 2006 року Верховний Суд України скасував рішення суду касаційної інстанції та залишив в силі постанову апеляційного суду, постановивши, що підприємством-заявником не було надано доказів наявності у нього прибутку, отриманого у період до 2001 року від здійснення саме комерційних авіаперевезень, а не від іншої господарської діяльності.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) підприємство-заявник скаржилось за пунктом 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція), що Верховний Суд України перевищив свої повноваження, коли, скасувавши рішення суду касаційної інстанції, залишив в силі постанову апеляційного суду. Крім того, підприємство-заявник скаржилось за пунктом 1 статті 6 Конвенції на надмірну тривалість судового провадження, а також за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції щодо результатів провадження у національних судах.

Європейський суд констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції і посилався на свою попередню практику у справах проти України, в яких вже доходив висновку, що скасування рішення суду касаційної інстанції і залишення в силі рішення апеляційного суду є перевищенням Верховним Судом України своїх повноважень з огляду на норми законодавства, чітко встановлені у Господарському процесуальному кодексі України.

Інші скарги підприємства-заявника Європейський суд визнав неприйнятними.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. Відхиляє клопотання Уряду щодо вилучення заяви із реєстру справ;

2. Оголошує скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції щодо обсягу повноважень Верховного Суду України у справі підприємства-заявника прийнятною, а решту скарг у заяві — неприйнятною;

3. Постановляє, що було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;

4. Постановляє, що:

(а) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 4 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити акціонеру підприємства-заявника, компанії «East/West Alliance Limited», такі суми:

(i) 1500 (одна тисяча п'ятсот) євро відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись;

(ii) 1200 (одна тисяча двісті) євро компенсації судових та інших витрат та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись компанії «East/West Alliance Limited»;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

5. Відхиляє решту вимог компанії-заявника щодо справедливої сатисфакції.»